

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**USPEŠNOST ČRPANJA SREDSTEV IZ EVROPSKIH STRUKTURNIH SKLADOV:
POSLOVNA CONA STARA VOJAŠNICA NA RAKEKU**

Ljubljana, september 2010

ANDREJA STERLE

IZJAVA

Študentka Andreja Sterle izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Jelene Zorić, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 REGIONALNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE	2
1.1 Regionalna politika v obdobju 2000-2006	2
1.2 Regionalna politika v obdobju 2007-2013	4
2 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ	5
2.1 Vloga ESRR v Sloveniji v obdobju 2004-2006.....	5
2.2 Vloga ESRR v Sloveniji v obdobju 2007-2013.....	8
3 DRUGI JAVNI RAZPIS ZA PRENOVO, MODERNIZACIJO TER IZGRADNJO JAVNE IN KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V OKVIRU POSLOVNIH CON IZ UKREPA 1.4. ENOTNEGA PROGRAMSKEGA DOKUMENTA 2004-2006	10
3.1 Pogoji za kandidiranje na javnem razpisu	11
3.2 Upravičeni stroški in višina nepovratnih sredstev	12
3.3 Ocenjevanje vlog in merila za izbor	13
3.4 Rezultati razpisa	13
4 ŠTUDIJA PRIMERA: POSLOVNA CONA STARA VOJAŠNICA NA RAKEKU	14
4.1 Osnovni podatki o projektu	14
4.2 Namen projekta in aktivnosti pri izvajanja projekta.....	16
4.3 Usklajenost projekta s splošnimi cilji ukrepa in s horizontalnimi politikami EPD.....	17
4.4 Finančna konstrukcija in poročanje o poteku projekta.....	19
4.5 Kontrole s strani Ministrstva za gospodarstvo in ostale kontrole.....	19
4.6 Doseženi rezultati projekta	21
SKLEP.....	23
LITERATURA IN VIRI	25

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Pregled Ciljev v finančni perspektivi 2000-2006 in višina sredstev za njihovo uresničevanje</i>	3
<i>Tabela 2: Pregled Ciljev v finančni perspektivi 2007-2013 in višina sredstev za njihovo uresničevanje (v cenah 2004)</i>	4
<i>Tabela 3: Črpanje sredstev za celotni EPD in za 1. prednostno nalogo oz. ESRR v Sloveniji v finančni perspektivi 2004-2006</i>	7
<i>Tabela 4: Finančna perspektiva za ESRR 2007-2013 v Sloveniji po operativnih programih</i>	10
<i>Tabela 5: Aktivnosti pri izvajanju projekta Poslovne cone Stara vojašnica na Rakeku</i>	17
<i>Tabela 6: Plan financiranja po strukturi sofinanciranja projekta (brez DDV)</i>	19
<i>Tabela 7: Določitev merljivih indikatorjev po letih za projekt PC Stara vojašnica Rakek</i>	21

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Gibanja deleža realizacije v vseh razpoložljivih sredstvih programskega obdobja</i>	7
---	---

UVOD

Regionalna politika Evropske unije si prizadeva za finančno solidarnost, kohezijo in gospodarsko povezovanje. Izvaja se s pomočjo evropskih strukturnih skladov, katerih namen je zmanjšati razlike v prihodkih in blaginji med državami članicami. Na območju celotne EU se za določeno časovno perspektivo določijo cilji, ki jim države članice sledijo s svojimi programskimi dokumenti za uspešno črpanje sredstev iz strukturnih skladov in učinkovit regionalni razvoj. Sredstva iz strukturnih skladov se tako porabijo za finančno podporo projektov v zasebnem in javnem sektorju, za katere se oceni, da bodo največ prispevali k ciljem, ki so določeni z regionalno politiko. S polnopravnim članstvom v EU je Slovenija pridobila pravico do pridobivanja nepovratnih sredstev iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada.

Slovenija je svoj načrt za črpanje sredstev iz strukturnih skladov EU v finančni perspektivi 2000-2006 opredelila v Enotnem programskem dokumentu 2004-2006. V njem so zapisane prednostne naloge in ukrepi za posamezne naloge. Kot svojo prvo prednostno nalogo si je Slovenija zastavila spodbujati podjetniški sektor in konkurenčnost, za doseganje te naloge pa je opredelila štiri ukrepe, ki jih je financiral Evropski sklad za regionalni razvoj. Na podlagi ukrepa 1.4 Gospodarska infrastruktura in javne storitve je Ministrstvo za gospodarstvo 17. decembra 2004 razpisalo Drugi javni razpis za prenovu, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con. V Občini Cerknica je bila s pomočjo pridobljenih sredstev oblikovana Poslovna cona Stara vojašnica na Rakeku.

Cilj diplomske naloge je preučiti delovanje evropskih strukturnih skladov in uspešnost črpanja sredstev iz skladov v Sloveniji ter na konkretnem primeru Poslovne cone Stara vojašnica na Rakeku analizirati potek prijave in izvedbo projekta ter vlogo evropskih sredstev pri spodbujanju razvojnih projektov.

V uvodnem delu bom predstavila regionalno politiko EU, ki skuša odpraviti nesorazmerja med državami in regijami s pomočjo strukturnih skladov. Eden izmed njih je Evropski sklad za regionalni razvoj, katerega cilj je zmanjševati razlike z investiranjem v gospodarstvo, infrastrukturo in zdravstvo. Uspešnost črpanja sredstev Slovenije iz strukturnih skladov je podrobneje opisana v drugem delu naloge, kjer sem se osredotočila predvsem na Evropski strukturni sklad za regionalni razvoj v letih 2004-2006 in preučila tudi sredstva v okviru nove finančne perspektive, ki so v obdobju 2007-2013 na voljo za načrtovane projekte v Sloveniji. Tretji del diplomske naloge obravnava Drugi javni razpis za prenovu, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con iz ukrepa 1.4. Enotnega programskega dokumenta 2004-2006, v katerem so med drugim zajeti pogoji za kandidiranje, upravičeni stroški, merila za ocenjevanje in izbor vlog ter rezultati razpisa. Občina Cerknica se je prijavila na razpis s projektom Poslovna cona Stara vojašnica na Rakeku in pridobila sredstva iz omenjenega sklada. V četrtem delu tako podrobneje predstavljam projekt, pridobitev potrebne dokumentacije, izvedbo, kasnejše kontrole in poročanje o projektu ter ovrednotim dosežene rezultate projekta in vlogo strukturnih skladov pri spodbujanju tovrstnih investicij. V petem poglavju podajam glavne ugotovitve in sklepne misli.

1 REGIONALNA POLITIKA EVROPSKE UNIJE

Čeprav je Evropska unija kot celota eden najbogatejših delov na svetu, so med njenimi državami in prav tako regijami v prihodkih in razvojnih možnostih velike razlike. Evropska unija s pomočjo regionalne politike prerazporeja sredstva od bogatih k revnejšim regijam. Regionalna politika tako temelji na finančni solidarnosti med državami in s tem poskuša odpraviti neenakosti. Osnovni cilj regionalne politike je zmanjševanje gospodarskih in socialnih neenakosti med različnimi regijami v Skupnosti. Razlike v blaginji so velike tako med državami kot v samih državah EU. Glede na BDP na prebivalca med najuspešnejše urbane regije sodijo London, Bruselj in Hamburg. Najbogatejša država Luksemburg je več kot sedemkrat bogatejša od najrevnejših držav članic. Vendar pa lahko dinamični učinki članstva v EU v povezavi z aktivno in ciljno usmerjeno regionalno politiko prinesejo zelo dobre rezultate (EUROPA Portal Evropske unije, 2010).

Tak pristop nas lahko pripelje do zmagovalnih kombinacij za obe skupini držav. V prvi vrsti je zmagovalka država prejemnica, poleg nje pa so zmagovalke lahko tudi države, katerih prispevek v proračun EU je večji. Razvitejše države lahko investirajo v manj razvite regije in tja širijo svoja podjetja; na ta način se poveča prenos tehnologij in znanj. Tako lahko vse regije pripomorejo k večji skupni konkurenčnosti EU in prispevajo k trajnostnemu razvoju.

1.1 Regionalna politika v obdobju 2000-2006

Regionalna politika EU je v obdobju 2000-2006 sledila trem prednostnim ciljem, ki so bili okvir za vse aktivnosti znotraj strukturnih skladov. Cilj 1 je bil spodbujanje razvoja in strukturno prilagajanje regij, ki zaostajajo v razvoju. Zajemal je regije, ki so imele bruto domači proizvod na prebivalca manj kot 75 % povprečja Skupnosti. K uresničevanju tega cilja so prispevali vsi strukturni skladi, zato je bilo zanj namenjenih največ sredstev. Cilj 2 je vključeval podpiranje gospodarske in socialne preobrazbe območij s strukturnimi težavami, pokrival je zlasti področja, na katerih so potekale družbenoekonomske spremembe v industrijskem in storitvenem sektorju, nazadujoča podeželska območja, urbana področja v težavah in območja v krizi, ki so bila odvisna od ribištva. Prebivalstvo iz teh območij ni smelo presegati 18 % celotnega prebivalstva Skupnosti. Cilj 3 je bil podpiranje prilagajanja in posodabljanja politik in sistemov izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja. Pokrival je območja, ki niso izpolnjevala pogojev za pridobitev pomoči v okviru Cilja 1. V Tabeli 1 so predstavljeni cilji in višina sredstev, ki je bila namenjena za uresničevanje njihovih nalog. Sredstva iz tega obdobja so bila poleg omenjenih ciljev namenjena še za Finančni instrument za usmerjanje ribištva izven Cilja 1, za tehnično pomoč in za pobude Skupnosti. Skupno je to znašalo 6,5 % vseh sredstev oziroma 12.800 mio EUR.

Tabela 1: Pregled Ciljev v finančni perspektivi 2000-2006 in višina sredstev za njihovo uresničevanje

CILJ	IME CILJA	SREDSTVA IZ PRORAČUNA (v mio EUR)	DELEŽ SREDSTEV EU (v %)
Cilj 1	Spodbujanje razvoja in strukturno prilagajanje regij, ki zaostajajo v razvoju	135.000	69,7
Cilj 2	Podpiranje gospodarske in socialne preobrazbe območij s strukturnimi težavami	22.500	11,5
Cilj 3	Podpiranje prilagajanja in posodabljanja politik in sistemov izobraževanj, usposabljanja in zaposlovanja	24.050	12,3
Skupaj		181.550	93,5

Vir: M. Bučar et al., Strukturni skladi v Sloveniji – zadostno izkoriščen vir?, 2007, str. 19.

Evropski sklad za regionalni razvoj je podpiral Cilja 1 in 2, Evropski socialni sklad je podpiral Cilje 1, 2 in 3, Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad in Finančni instrument za usmerjanje ribištva pa sta podpirala Cilj 1.

Izvajanje regionalne politke se je v obdobju 2000-2006 izražalo skozi štiri strukturne sklade (Mrak et al., 2004, str. 38-43):

- **Evropski sklad za regionalni razvoj** (v nadaljevanju ESRR) je bil ustanovljen leta 1975 zaradi neenakosti življenjskega standarda med posameznimi regijami znotraj Evropske gospodarske skupnosti. Prispeva k zmanjševanju razlik v gospodarski in socialni razvitosti evropskih regij s podporo vlaganjem v proizvodnjo, infrastrukturo, zdravstvo in izobraževanje.
- **Evropski socialni sklad** je bil ustanovljen leta 1957 in je najstarejši izmed strukturnih skladov. Je sklad, ki je namenjen vlaganju v ljudi in razvoju človeških potencialov. Prispeva k zmanjševanju nezaposlenosti, spodbuja zaposlovanje in razvijanje podjetništva, vlaga v znanje in skrbi za enake možnosti na trgu delovne sile.
- **Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad** je bil ustanovljen leta 1962, svoja sredstva pa namenja gospodarskemu prestrukturiranju kmetijstva in razvoju podeželja. Sam sklad je bil v prejšnji finančni perspektivi razdeljen na dva dela, in sicer na jamstveni del in usmerjevalni del. Prvi je bil namenjen financiranju tržno-cenovne politike tako, da je kril stroške povezane z izvajanjem tržnih redov, imel je popolno odgovornost za uresničevanje cenovne politike ter usmerjal in nadziral je delovanje strukturnih razvojnih programov v okviru kmetijstva. Usmerjevalni del pa je bil namenjen financiranju tistih strukturnih in razvojnih programov v okviru kmetijstva, ki jih jamstveni del ni pokrival. Financiral je predvsem ukrepe za razvoj podeželja in pomoč kmetom v regijah z razvojnimi zaostanki.
- **Finančni instrument za usmerjanje ribištva** je bil ustanovljen leta 1993 in namenja pomoč prilagajanju strukturnim spremembam na področju ribištva. Ukrepi sklada so bili usmerjeni v

ravnovesje med morskimi viri in njihovo uporabo, povečanje konkurenčnosti podjetij, izboljšanje ponudbe in razvoj proizvodov ter za oživitve območij, ki so odvisna od ribištva.

Poleg strukturnih skladov od leta 1994 deluje še Kohezijski sklad, ki pomaga državam članicam zmanjševati ekonomska in socialna neskladja in stabilizirati gospodarstvo. V obdobju 2000-2006 je Kohezijski sklad financiral do 85 % upravičenih izdatkov večjih projektov, ki so bili namenjeni tudi projektom okoljske in prometne infrastrukture. Do sredstev so bile upravičene najmanj razvite države članice Unije, katerih BDP na prebivalca je znašal manj kot 90 % povprečja EU.

1.2 Regionalna politika v obdobju 2007-2013

Nova finančna perspektiva 2007-2013 je prinesla kar nekaj sprememb. Cilji za to obdobje so se spremenili, da bi odražali cilje Lizbonske pogodbe, čeprav so obdržali nekaj nalog ciljev prejšnje perspektive. Cilj konvergence, prej Cilj 1, pokriva regije, ki imajo manj kot 75 % bruto domačega proizvoda na prebivalca, z namenom spodbujanja rasti in ustvarjanja delovnih mest. Ta Cilj je financiran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada. Cilj konkurenčnosti, prej Cilj 2, je namenjen bogatejšim državam članicam, da se lažje spopadejo z ekonomskimi in socialnimi spremembami, globalizacijo in prehajanjem v informacijsko družbo. Financiran je iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada. Zadnji cilj je spodbujanje teritorialnega sodelovanja, ki bo pomagalo najti rešitve za probleme razvoja mest, obalnih področij in podeželja, financiran pa je iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. V sedanji finančni perspektivi je za vse cilje skupaj na voljo 308.041 mio EUR (v cenah 2004). Sredstva so razdeljena po ciljeh, kot prikazuje Tabela 2.

Tabela 2: Pregled Ciljev v finančni perspektivi 2007-2013 in višina sredstev za njihovo uresničevanje (v cenah 2004)

CILJ	IME CILJA	SREDSTVA IZ PRORAČUNA (v EUR)	DELEŽ SREDSTEV EU
1	Konvergenca	251.163 mio	81,5 %
2	Konkurenčnost	49.128 mio	15,9 %
3	Evropsko ozmeljsko sodelovanje	7.750 mio	2,5 %
Skupaj		308.041 mio	99,9 %

Vir: Regionalna politika - Inforegio, 2006.

Danes se glavno sporočilo regionalne politike glasi: več delovnih mest za vse regije in mesta EU. V tem obdobju so ključni trije kohezijski instrumenti: Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad in Kohezijski sklad. Finančni instrument za usmerjanje ribištva se je preimenoval v Evropski sklad za ribištvo in se prenesel pod okrilje skupne ribiške politike. Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad pa se je preimenoval v Evropski sklad za razvoj podeželja ter se prenesel pod okrilje skupne kmetijske politike (Eu4journalists, 2010; Regionalna politika - Inforegio, 2006).

V nadaljevanju bom podrobneje predstavila Evropski sklad za regionalni razvoj, iz katerega je bil sofinanciran projekt, ki ga kot študijo primera obravnavam znotraj diplomskega dela.

2 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ

Do leta 1975 so se gospodarske in socialne razlike med regijami povečevale in države članice so morale ukrepati. Najprej so se lotile reševanja problema preko svojih sistemov regionalne pomoči, vendar so se kmalu pokazali kot nezadostni. V reševanje se je nato vmešala Evropska komisija, ki je prevzela vlogo reševalca nesorazmerij, ter vzpostavila sistem solidarnosti. Omogočila naj bi vsem državljanom izkoriščanje ugodnosti, ki jih ponujata notranji trg in ekonomska unija. S tem namenom je bil ustanovljen Evropski sklad za regionalni razvoj (Mrak et al., 2004, str. 38).

Cilji ESRR so dvig produktivnosti in konkurenčnosti gospodarstva. ESRR usmerja naložbe v proizvodnjo in izgradnjo infrastrukture, posredno pa ustvarja nova delovna mesta, spodbuja lokalne razvojne projekte in razvoj malega gospodarstva v najmanj razvitih regijah.

2.1 Vloga ESRR v Sloveniji v obdobju 2004-2006

Obdobje od leta 2004 do leta 2006 je bilo za Slovenijo prvo obdobje izvajanja kohezijske politike. V Evropski uniji je bila Slovenija v tem obdobju obravnavana kot ena NUTS¹ II regija in je prejela pomoč iz Cilja 1. Sredstva iz tega cilja so bila namenjena manj razvitim regijam, katerih BDP na prebivalca ne presega 75 % povprečja BDP na prebivalca EU. Cilju 1 sta bili v programskem obdobju 2004-2006 namenjeni dve tretjini sredstev vseh strukturnih skladov, sredstva iz tega cilja pa so se dodeljevala samo regijam na ravni statističnih enot NUTS II (Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2004-2006, b.l.).

Evropski sklad za regionalni razvoj je imel v tem obdobju tri glavne naloge. Prva je bila usmerjena v povečevanje produktivnosti in ustvarjanje novih delovnih mest. Druga naloga ESRR je bila izgradnja infrastrukture in s tem izboljšanje pogojev za razvoj podjetništva. Zadnja naloga sklada pa je bila namenjena lokalnim razvojnim pobudam ter poslovnim dejavnostim malih in srednje velikih podjetij (Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2004-2006, b.l.).

Izvajanje strukturnih skladov v programskem obdobju 2004-2006 v Sloveniji je temeljilo na Enotnem programskem dokumentu 2004-2006, ki je bil s strani Evropske komisije sprejet 23. junija 2004. Dokument je bil ključni programski dokument na področju strukturne politike, v njegovem okviru je bilo na razpolago 334,5 milijona EUR. Iz EU je bilo sofinanciranih 239 milijonov, iz domačega proračuna pa je bilo zagotovljenih 95,5 milijona EUR. Slovenija je bila v tem obdobju neto prejemnica sredstev, tako kot ostale takrat pridružene članice.

¹ Za pravičnejšo razdelitev finančne pomoči najmanj razvitim regijam je Eurostat, statistični urad EU, izdelal posebno klasifikacijo teritorialnih enot za statistiko. NUTS pomeni Nomenklatura teritorialnih statističnih enot in je sistem razporeditve regij, ki ga je uporabila Evropska komisija v finančni perspektivi 2000-2006. Pri strukturnih skladih za dodeljevanje finančne pomoči so bile najpomembnejše regije NUTS II in NUTS III. Delitev regij po merilih NUTS II je bila podlaga za dodeljevanje sredstev v okviru Cilja 1, regije ravni NUTS III pa so bile teritorialna podlaga za dodeljevanje pomoči regijam s strukturnimi problemi; v okviru Cilja 2 ter za sofinanciranje v okviru Pobud Skupnosti.

Slovenija je v Enotnem programskem dokumentu opredelila tri prednostne naloge (Enotni programski dokument RS 2004-2006, 2003, str. 10-12):

- Prednostna naloga št. 1: Spodbujanje podjetniškega sektorja in konkurenčnosti;
- Prednostna naloga št. 2: Znanje, razvoj človeških virov in zaposlovanje;
- Prednostna naloga št. 3: Prestrukturiranje kmetijstva, gozdarstva in ribištva.

ESRR se je uporabljal za financiranje prednostne naloge št. 1, za izvajanje le te pa so bili določeni štirje ukrepi (Enotni programski dokument RS 2004-2006, 2003, str. 135-146):

- Ukrepi 1.1: Spodbujanje razvoja inovacijskega okolja, ki je zajemal vlaganje v razvoj in raziskave, kar je temeljni pogoj za ustvarjanje znanja in dvig tehnološke zahtevnosti gospodarstva, ki vse bolj opredeljuje njegovo konkurenčnost. Kljub temu, da Slovenija vloga sorazmerno velik delež BDP v raziskave, še vedno močno zaostaja za državami članicami EU. S tem ukrepom je Slovenija želela izboljšati prenos znanja med institucijami znanja in podjetji, pospeševati zagon in razvoj novih dinamičnih, tehnološko usmerjenih podjetij ter povečati naložbe v aplikativne in industrijske raziskave in razvoj.
- Ukrepi 1.2: Spodbujanje razvoja turističnih destinacij zaradi prenizke stopnje prepoznavnosti Slovenije kot države in turistične destinacije je bilo namenjeno okrepitvi konkurenčnosti in razvojnih zmogljivosti turističnih destinacij s pospeševanjem javno-zasebnih partnerstev ter s spodbujanjem razvoja in trženja privlačnih novih visoko kakovostnih turističnih proizvodov.
- Ukrepi 1.3: Izboljšanje podpornega okolja za podjetništvo je ključnega pomena za gospodarstvo, saj so mala in srednje velika podjetja pomemben generator zaposlovanja in prihodka, hkrati pa so ključni faktor stabilnosti in socialne kohezije in tudi bistvenega pomena za regionalni razvoj. Cilj tega ukrepa je bldoseči strukturo gospodarstva, ki bi bila primerljiva z gospodarsko strukturo EU, kar naj bi dosegli s pomočjo učinkovitega podpornega okolja.
- Ukrepi 1.4: Gospodarska infrastruktura in javne storitve se osredotočajo na javne naložbe, ki so vse druge ukrepe te prednostne naloge dopolnjevali z zagotavljanjem javne infrastrukture in s tem povezanih storitev, potrebnih za investiranje, prenos znanja in promocijo podjetništva. Cilj ukrepa je bil torej povečati obseg javnih naložb v infrastrukturo in storitve z neposrednim ekonomskim učinkom na promocijo projektov.

Največ evropskih sredstev, kar 129,2 milijona EUR, je bilo na razpolago prav v okviru ESRR, medtem ko je Slovenija prispevala sredstva v višini 45,2 milijona EUR. Napredek pri realizaciji Enotnega programskega dokumenta 2004-2006 v celotnem programskem obdobju konec vsakega posameznega leta je lepo razviden iz Tabele 3. Trend realizacije EPD je podoben trendu realizacije 1. prednostne naloge in črpanja sredstev iz ESRR.

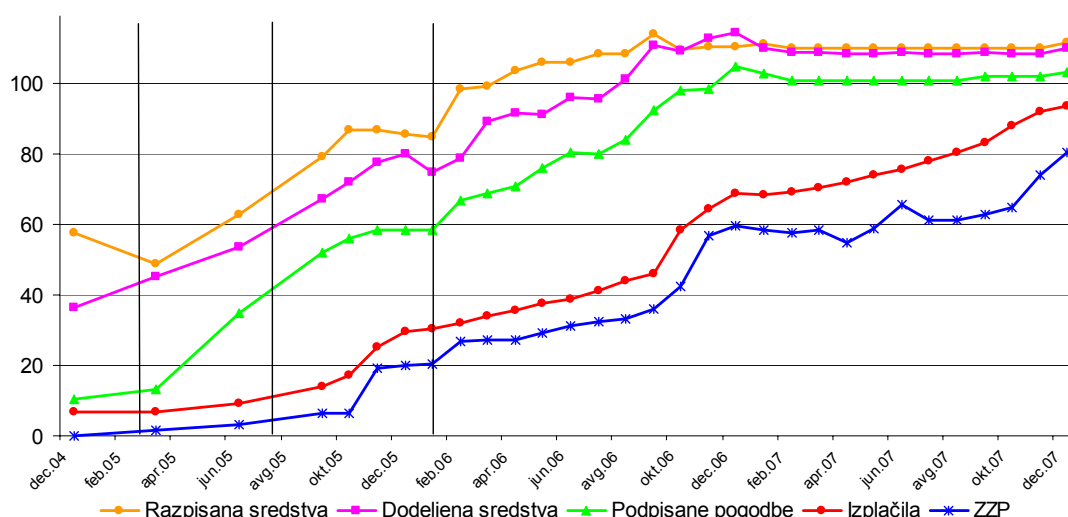
Tabela 3: Črpanje sredstev za celotni EPD in za 1. prednostno nalogo oz. ESRR v Sloveniji v finančni perspektivi 2004-2006

	EPD				1. prednostna naloga – ESRR			
Leto	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Razpoložljiva sredstva 2004-2006	334,5 mio EUR 100 %				174,4 mio EUR 100 %			
Razpisana sredstva (v %)	57,7	88,0	110,3	111,2	67,0	96,4	121,6	122,8
Dodeljena sredstva (v %)	36,4	77,6	114,3	109,8	51,2	91,3	120,6	111,4
Podpisane pogodbe (v %)	10,5	58,0	104,5	103,1	12,7	64,4	115,4	111,0
Plačila iz proračuna (v %)	6,8	29,7	68,5	93,6	6,7	35,4	83,8	107,6
Posredovani ZZP na PO(del EU v %)	0,0	19,9	59,4	80,3	0,0	29,7	83,5	95,9

Vir: Letno poročilo 2007 o izvajanju EPD 2004-2006, 2008, str. 147.

Pri dodeljevanju sredstev je Slovenija uspešno napredovala, vendar pa je bila pri posredovanju zahtevkov počasnejša. Situacija je lepo razvidna na Sliki 1, ki prikazuje gibanja deleža realizacije glede na vsa razpoložljiva sredstva programskega obdobja.

Slika 1: Gibanja deleža realizacije v vseh razpoložljivih sredstvih programskega obdobja

Legenda: ZZP pomeni zahtevek za povračilo

Vir: Letno poročilo 2007 o izvajanju EPD 2004-2006, 2008, str. 148.

Na strani razpisanih sredstev je delne zamude povzročilo sprejemanje rebalansa proračuna RS v maju 2005, kar se je odražalo v pozno objavljenih razpisih. Po tem mesecu pa je delež razpisanih sredstev strmo naraščal. Slovenija je do konca obdobja razpisala in dodelila več sredstev, kot jih je bilo na razpolago za EPD za programsko obdobje 2004-2006. Cilj tega presežka je bil, da Slovenija do konca obdobja porabi čimveč oziroma kar vsa upravičena sredstva iz strukturnih skladov. Enako je veljalo tudi za razpisana sredstva ESRR.

Dodeljena sredstva so bila v stalnem porastu. Razpisanih in dodeljenih sredstev je bilo zaradi zgoraj omenjenih razlogov konec leta 2007 čez 100 %, saj je Slovenija razpisala in dodelila več sredstev, kot jih je na voljo v okviru EPD oziroma v okviru ESRR. Obseg podpisanih pogodb se je po prvem vladnem paketu sklepov 3. marca 2005 začel hitro povečevati. K uresničevanju pogodb so pripomogli tudi ustrezni instrumenti finančnih zavarovanj, ki bistveno otežujejo enostranske odstopne od pogodb s strani izbranih ponudnikov oziroma kandidatov. Delež podpisanih pogodb je ob koncu leta 2006 znašal 104,5 %, za ESRR pa 115,4 % (Letno poročilo o izvajanju EPD 2004-2006, 2008, str. 148).

Izplačila so skozi obdobje prav tako naraščala, ne glede na izboljšanje pa so še vedno prisotne določene pomanjkljivosti. Vzroki za zaostajanja izplačil so najpogosteje odstopi od pogodb, v številnih primerih so kontrolne enote ugotovile napake v postopkih javnih naročil itd. Delež posredovanih zahtevkov za povračilo, ki je konec leta 2005 znašal komaj 20 %, se je do konca leta 2007 povečal na 80,3 %. Delež posredovanih zahtevkov za ESRR je napredoval hitreje, in sicer je v enakem obdobju iz skoraj 30 % zrasel na 95,9 %, kar je rezultat intenzivnega izobraževanja kadrov, dodatnega zaposlovanja in medsebojnega sodelovanja zaposlenih ter institucij.

Glede na to, da so bile do leta 2006 razpisane le dejansko dodeljene pravice porabe, bi to pomenilo izgubo določenega dela sredstev EU. Zakon o izvrševanju proračuna za leti 2006 in 2007 pa je določil, da je možno v breme proračuna prevzeti za 20 % več sredstev od razpoložljivih proračunskih sredstev.

2.2 Vloga ESRR v Sloveniji v obdobju 2007-2013

ESRR želi tudi v novi finančni perspektivi okrepiti ekonomsko in socialno kohezijo v Evropski uniji z izravnavo regionalnega neravnovesja. Zato zagotavlja sredstva za (Regionalna politika – Info regio, 2006):

- neposredne naložbe v podjetja, zlasti mala in srednje velika podjetja zaradi ustvarjanja trajnih delovnih mest;
- infrastrukture na področju raziskav in inovacij, telekomunikacij, okolja, energije in prometa;
- finančne pomoči regionalnemu in lokalnemu razvoju ter boljše sodelovanje med mesti in regijami ter
- tehnično pomoč.

Za to obdobje so sredstva iz tega sklada namenjena za naslednje nove cilje (Regionalna politika – Info regio, 2006; Bučar et al., 2007, str. 36):

- konvergenco, kar pomeni da imajo regije, ki spadajo v ta cilj, zagotovljena sredstva za modernizacijo in raznolikost gospodarskih struktur, ter za ohranjanje ali ustvarjanje novih delovnih mest;
- regionalno konkurenčnost in zaposlovanje, ki ima tri prednostne cilje. Prvi je inovativnost in gospodarstvo, ki temelji na znanju. Naslednji je okolje in preprečevanje naravnih ter tehnoloških tveganj. Kot zadnji cilj pa je specificiran dostop do storitev prevoza in telekomunikacij splošnega gospodarskega interesa;
- evropsko ozemeljsko sodelovanje zagotavlja pomoč na treh oseh: razvoj čezmejnih gospodarskih in socialnih dejavnosti, vzpostavitev in razvoj transnacionalnega sodelovanja ter večja učinkovitost regionalne politike s spodbujanjem medregionalnega sodelovanja (mreženjem).

Države članice so za obdobje 2007-2013 pripravile programske dokumente na dveh hierarhičnih ravneh. Na prvi ravni se pripravi Nacionalni strateški okvir, ki opredeljuje strategijo države za doseganje konvergence. Vsebovati mora analizo stanja, strategijo, opredelijo se osnovni mehanizmi doseganja zastavljenih ciljev itd. Ključnega pomena je, da država sledi Strateškim smernicam skupnosti za kohezijo in Nacionalnim programom reform. Na osnovi Nacionalnega strateškega okvirja pa se pripravijo operativni programi, ki imajo enako funkcijo kot EPD v obdobju 2004-2006. V pravnem smislu predstavljajo pravno podlago za črpanje sredstev skladov, ko jih Evropska komisija potrdi z odločbo (Programski dokumenti Slovenija za obdobje 2007-2013, b.l.).

Tabela 4 prikazuje, koliko je vseh namenjenih sredstev ESRR za posamezen operativni program. Predstavljena je le višina sredstev, ki jih zagotavlja kohezijska politika, tem sredstvom pa bo potrebno zagotoviti ustrezna sredstva soudeležbe Republike Slovenije.

Tabela 4: Finančna perspektiva za ESRR 2007-2013 v Sloveniji po operativnih programih

OPERATIVNI PROGRAMI	SREDSTVA ESRR (2007-2013) V EVRIH
Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture*	224.029.886
Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013	1.709.749.522
Operativni program čezmejnega sodelovanja z Avstrijo	31.518.804
Operativni program čezmejnega sodelovanja z Italijo	23.776.768
Operativni program čezmejnega sodelovanja z Madžarsko	14.633.728
Operativni program čezmejnega sodelovanja s Hrvaško	21.351.751
Operativni program čezmejnega sodelovanja v Jadranski pobudi	5.659.991
Transnacionalni operativni program Alpski prostor (Alpine space)	1.097.292
Transnacionalni operativni program Jugovzhodna Evropa (South East)	3.657.639
Transnacionalni operativni program Srednja in Vzhodna Evropa (Central East)	1.975.126
Transnacionalni operativni program Sredozemlje	585.221
SKUPAJ ESRR (2007-2013)	2.038.035.728

LEGENDA: *To je le del sredstev pridobljenih iz ESRR, del sredstev za ta operativni program bo Slovenija dobila še iz Kohezijskega sklada (še dodatnih 1.411.569.858 EUR).

Vir: Nacionalni strateški okvir 2007-2013, str. 114.

Skupno bo RS v okviru ESRR upravičena do 2.038 mio EUR. Svoj del financiranja predvidenih aktivnosti v Nacionalnem strateškem okviru pa bo Slovenija, kjer bo to relevantno in utemeljeno, dopolnjevala s sredstvi mednarodnih denarnih institucij, predvsem Evropske investicijske banke. Slovenija bo iz Evropskega socialnega sklada pridobila 755,7 mio EUR za Operativni program razvoja človeških virov in že omenjen del 1.411,6 mio EUR iz Kohezijskega sklada za Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture (Nacionalni strateški okvir 2007-2013). Skupno bo Slovenija za cilj konvergence upravičena do 3.646 mio EUR, za cilj evropskega ozemeljskega sodelovanja pa do 93 mio EUR.

Na Ministrstvu za finance ocenjujejo, da bo Slovenija v finančni perspektivi 2007-2013 iz proračuna EU skupno prejela do približno 4,5 milijarde EUR oziroma 2 milijardi več, kot naj bi vanj prispevala. Iz tega sledi, da bo tudi v tem obdobju neto prejemnica sredstev, poleg tega pa je ta položaj boljši, kot si ga je izborila v obdobju 2004-2006.

3 DRUGI JAVNI RAZPIS ZA PRENOVO, MODERNIZACIJO TER IZGRADNJO JAVNE IN KOMUNALNE INFRASTRUKTURE V OKVIRU POSLOVNIH CON IZ UKREPA 1.4. ENOTNEGA PROGRAMSKEGA DOKUMENTA 2004-2006

Drugi javni razpis za prenovu, modernizacijo ter izgradnjo javne komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con iz ukrepa 1.4. Enotnega programskega dokumenta 2004-2006 je bil objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije št. 135/04 dne 17. decembra 2004, št. 3081-1/2004-272, Ob-35085/04. Objavljen je bil, ker so iz prvega razpisa ostala neporabljena sredstva

in so se tako prenesla v drugi razpis. Javni razpis je bil v pristojnosti Ministrstva za gospodarstvo, v njegovem imenu pa ga je izvedla Agencija Republike Slovenije za regionalni razvoj na podlagi Okvirne pogodbe št. JARR-04-6372/2045-PŠ o izvajanju ukrepa 1.4 Gospodarska infrastruktura in javne storitve – poslovne cone iz Enotnega programskega dokumenta za obdobje 2004-2006 v zvezi s črpanjem ESRR.

Predmet javnega razpisa je bilo dodeljevanje nepovratnih sredstev iz naslova ukrepa 1.4 Gospodarska infrastruktura in javne storitve EPD 2004-2006 za investicije za pripravo in opremljanje poslovnih con – prenova, modernizacija ter izgradnja javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con. V ta okvir spadajo oskrba z vodo, sistem kanalizacije in čiščenje odpadnih voda, prometne povezave, telekomunikacijska infrastruktura, elektroinstalacije, urejanje zelenih površin in drugo.

Namen tega razpisa je bil razvoj javne gospodarske infrastrukture na območjih industrijskih, industrijsko-obrtnih, obrtnih ter poslovnih dejavnosti. Splošni cilj tega razpisa je bilo povečanje obsega naložb v javno gospodarsko infrastrukturo, specifični cilj pa zagotavljanje ustreznih površin v Sloveniji z namenom povečanja domačih in tujih neposrednih naložb. Na razpisu so lahko kandidirale samo občine Republike Slovenije.

3.1 Pogoji za kandidiranje na javnem razpisu

Osnovni pogoji za kandidiranje na Javnem razpisu so bili:

a) Splošni pogoji: vloga je morala biti napisana v slovenskem jeziku, predložena je morala biti v obliki, ki je bila v skladu z razpisno dokumentacijo, in z vsemi zahtevanimi prilogami, vsi finančni podatki pa so morali biti prikazani v slovenskih tolarjih (SIT).

b) Pogoji, ki jih je moral izpolnjevati projekt: projekt se je moral nanašati na območje določeno s prostorskim izvedbenim aktom, zazidalnim, ureditvenim ali lokacijskim načrtom za predmetno poslovno cono, nadalje se je moral nanašati na območje, ki je izključno namenjeno poslovnim dejavnostim, občina pa je morala biti 100 % lastnik vseh zemljišč, ki so bila predmet pisma o nameri. Ob zaključku izvedbe je moral projekt zagotavljati minimalno stopnjo opremljenosti novo opremljene površine (oskrba s pitno vodo in energijo, odvajanje odplak in odstranjevanje odpadkov ter dostop na javno cesto). Aktivnosti projekta, ki so bile predmet sofinanciranja na podlagi tega razpisa, so morale biti skladne s predmetom razpisa in niso smele biti pričete, vendar pa je morala biti zanje izdelana vsa potrebna dokumentacija in pridobljena vsa dovoljenja (pravnomočno gradbeno dovoljenje za vse prijavljene gradbene objekte, investicijska dokumentacija v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za izdelavo programov za javna naročila investicijskega značaja z obvezno navedbo sedanje vrednosti neto denarnih tokov ter pismo o nameri vsaj enega investitorja, ki je takoj po zaključku projekta vstopil v prijavljeno cono ali z nakupom ali z najemom za vsaj 5 let). Minimalna vrednost projekta je morala biti 250.000.000,00 SIT (1.043.231,51 EUR) vključno z DDV. Kot zadnji med splošnimi pogoji pa je bil, da je moral nastanek upravičenih stroškov terminsko sovpadati z razpisnimi pogoji za posamezno odpiranje vlog.

3.2 Upravičeni stroški in višina nepovratnih sredstev

Upravičeni stroški, za katere je bilo mogoče pridobiti sofinanciranje, so prenova, modernizacija ter izgradnja javne in komunalne infrastrukture v okiru opremljanja poslovnih con, izhajali pa so iz investicijskega programa, ki je bil predmet prijave. V ta okvir spadajo:

- nakupi zemljišč ali objektov predvidenih za rušenje – največ do 10 % vrednosti vseh upravičenih stroškov;
- stroški prenove in izgradnje javne in komunalne infrastrukture,
- stroški tehničnega in finančnega znanja neposredno povezanega s projektom in
- stroški obveščanja in označevanja projektov sofinanciranih iz ESRR v skladu z direktivami EU.

Stroški, ki so nastali po pridobitvi uporabnega dovoljenja, niso bili upravičeni do sofinanciranja. Ostali stroški morajo biti namreč usklajeni z Uredbo EK 1145/2003. Upravičeni stroški za sofinanciranje pa so lahko nastajali od dneva izdaje sklepa o dodelitvi sredstev. Okvirna višina sredstev, ki je bila na razpolago za sofinanciranje projektov v obdobju 2004-2006 z možnostjo koriščenja do 2008, je znašala 3.390.373.420 SIT (14.147.777,58 EUR).

V skladu z upoštevanjem regionalnega kriterija je bilo najmanj 60 % razpoložljivih sredstev namenjenih prijaviteljem iz regij A in B, preostanek pa prijaviteljem iz regij C in D.² Strokovna komisija je ločeno ocenjevala projekte iz regij A in B ter ločeno projekte iz regij C in D ter na osnovi rezultatov ocenjevanj oblikovala dve listi projektov, ki so dosegali minimalni kakovostni kriterij 51 točk. Predlog dodelitve sredstev je bil najprej pripravljen za listo projektov iz regij A in B, pri čemer je bil kot zadnji projekt iz te kvote uvrščen tisti, ki je presegel 60 % razpoložljivih sredstev iz posameznega odpiranja, preostanek sredstev pa se je do porabe sredstev namenil projektom iz regij C in D.

Odstotek sofinanciranja je znašal največ 75 % upravičenih stroškov. V kolikor je bil količnik sedanje vrednosti neto denarnih tokov in sedanje vrednosti celotne vrednosti projekta enak indeksu 125 ali večji od njega, potem je sofinanciranje lahko znašalo največ 50 %. Omenjen količnik se je izračunal po spodnji enačbi (1):

$$\frac{SV(\text{neto denarnih tokov})}{SV(\text{celotne vrednosti investicije})} \geq 1,25 \quad (1)$$

Maksimalna višina sofinanciranja posameznega projekta v nobenem primeru ni mogla preseči 500.000.000 SIT (2.086.463,03 EUR). Razpisana proračunska sredstva so bila namenjena porabi v proračunskih letih 2004-2008. Ministrstvo za gospodarstvo pa je iz sredstev posameznega

² Navodilo o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj (Ur. l. RS št. 44/2001) določa statistične regije SKTE-3 po uredbi o standardni klasifikaciji teritorialnih enot. V regije A spadajo Pomurska, Podravska, Zasavska, Spodnjeposavska, med regije B Savinjska, Koroška, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija, med regije C Goriška in Gorenjska ter v regije D Obalno-kraška in Osrednjeslovenska regija.

proračunskega leta sofinanciralo upravičene stroške, ki so nastali do 5. novembra posameznega proračunskega leta.

3.3 Ocenjevanje vlog in merila za izbor

Popolne vloge so bile ocenjene dvofazno. V prvi fazi so bile ocenjene s strani strokovne komisije Agencije RS za regionalni razvoj, ki je preverila ustreznost projekta s področja zadovoljevanja splošnih ciljev ukrepa, horizontalnih ciljev EPD in specifičnih sektorskih meril. Agencija je oblikovala predlog sofinanciranja relativno najboljše ocenjenih projektov, katerih vloge so dosegle najmanj 51 točk, ob hkratnem upoštevanju regionalnega kriterija do porabe sredstev. Predlog je bil nato poslan posredniškemu telesu, torej Ministrstvu za gospodarstvo, slednji pa je predlog v ocenjevanje oddal Strokovni ocenjevalni skupini za ukrep 1.4. Gospodarska infrastruktura in javne storitve. Ta je preverila ustreznost izpolnjevanja vstopnih pogojev ter ocenila izpolnjevanje splošnih meril, horizontalnih kriterijev in indikatorjev.

Pri ocenjevanju vlog so bila uporabljena naslednja merila (Uradni list RS, št. 135/2004):

- **Splošna merila**, ki izhajajo iz zahtev ESRR in nacionalnih strategij, pokrivati pa morajo relevantno področje, kot je navedeno v EPD in Programskem dopolnilu. Sem spadajo usklajenost s splošnimi cilji EPD navedenimi v podpoglavju 2.1, usklajenost s splošnimi in specifičnimi cilji 1. prednostne naloge EPD, usklajenost s splošnimi in specifičnimi cilji ukrepa 1.4. ter inovativnost projekta.
- **Specifična sektorska merila** so bila sestavljena na osnovi podrobnejših tehničnih kriterijev, ki jih je oblikovala strokovna komisija. Sestavljeni so bili po vsebinskih sklopih:
 - a) Učinkovitost, faznost in predvideni zaključek investicije, ki je zajemal zasedenost cone, razpoložljivost površin investitorjem, primerjalni stroški opremljanja m² zemljišča, oceno programa na osnovi ocene investicijskega programa ter število predvidenih mest do konca 2008.
 - b) Opremljenost površine, ki je predmet prijave, so ocenjevali glede na stopnjo opremljenosti cone ob zaključku investicije.
 - c) Dostopnost cone se je ocenjevala glede na oddaljenost cone od središč nacionalnega pomena ter prometne in logistične dostopnosti.
 - d) V trajnostni naravnosti cone pa je komisija ocenjevala prenovo okoljsko degradiranih območij, možnosti za nadaljnje širjenje cone in predviden način upravljanja con.
- **Prednostni kriteriji**, ki se pri izboru ESRR projektov vključijo v horizontalne politike:
 - a) trajnostni razvoj in pozitivni vpliv na izpolnjevanje okoljevarstvenih ciljev;
 - b) enake možnosti za moške in ženske;
 - c) informacijska družba.

3.4 Rezultati razpisa

Drugi javni razpis za prenovo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con je bil razpisan, ker so iz Prvega javnega razpisa ostala neporabljena

sredstva. Znotraj razpisa sta bila razpisana dva razpisna roka; tako je bil razpis odprt do 11. novembra 2005 oziroma do porabe sredstev, v kolikor bi bila porabljena vsa sredstva že v prvem razpisnem roku. Prvo odpiranje vlog je bilo 17. januarja 2005, na prvem roku pa so lahko kandidirali le vlagatelji s projekti, katerih upravičeni stroški so nastali od izdaje sklepa o sofinanciranju do 5. novembra 2006. Popolne vloge za prvo odpiranje so morale biti dostavljene na Agencijo RS za regionalni razvoj do vključno 14. januarja 2005 do 12. ure. Drugo odpiranje vlog je bilo 14. novembra 2005, na ta rok pa so lahko kandidirali vlagatelji s projekti, katerih upravičeni stroški so nastali od izdaje sklepa o sofinanciranju do 5. novembra 2006.

Na drugi javni razpis za prenovu, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con je v prvem in drugem roku skupaj prispelo 23 vlog, od tega je bilo 19 formalno ustreznih in upravičenih, 13 med njimi pa tudi odobrenih. Odstopov od pogodb s strani upravičencev ni bilo, je bilo pa s strani Službe vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko prekinjeno izvajanje ene pogodbe zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri postopku oddaje javnega naročila.

4 ŠTUDIJA PRIMERA: POSLOVNA CONA STARA VOJAŠNICA NA RAKEKU

4.1 Osnovni podatki o projektu

Na območju današnje poslovne cone so bile stare vojašnice, ki jih je občina Cerknica pridobila po osamosvojitvi Republike Slovenije. Objekti so bili namenjeni športnim, izobraževalnim, ter družabnim aktivnostim. V neposredni bližini je začela nastajati poslovna cona Podskrajnik, kjer so podjetniki iz stečajne mase lesne industrije Brest Cerknica odkupili prvi del površin leta 1995, drugi del leta 1996, del površin pa je vseskozi ostal v lasti lokalnega podjetja TTN. Leta 2004 so bila sanacijska dela v poslovni coni Podskrajnik končana. Cona je merila 27,1 ha, v njej je bilo 56 podjetij, zaposlenih pa 548 delavcev. Takrat so bile celotne kapacitete cone zasedene.

S strani domačih in tujih investorjev se je tako pojavljalo vedno večje povpraševanje po novih površinah, zato se je občina leta 2002 odločila za spremembo namembnosti Stare vojašnice Rakek. Hkrati se je začela pripravljati tudi vsa tehnična dokumentacija za ureditev javne in komunalne infrastrukture. Leta 2004 je občina potrdila nov prostorski plan, ki je definiral še dodatne površine za poslovno dejavnost, in sicer povezavo med poslovno cono Podskrajnik in Staro vojašnico Rakek. Poslovna cona Podskrajnik je danes skupno ime za delujoči poslovni coni Podskrajnik in Stara vojašnica Rakek ter nove predvidene povezovalne površine. Dolgoročno naj bi celotna poslovna cona Podskrajnik merila 66,80 ha.

Konec leta 2003 je bila tako oblikovana investicijsko-tehnična dokumentacija za ureditev javne in komunalne infrastrukture za poslovno cono Stara vojašnica Rakek, junija 2004 pa je bilo pridobljeno tudi gradbeno dovoljenje. Občina Cerknica je razpisala javno povabilo za potencialne investitorje in oblikovali so konzorcij, ki je štel 12 investorjev. Konzorcijeva glavna značilnost je bil inovacijski potencial, tako za lokalno kot tudi za regionalno okolje. Z oblikovanjem poslovne cone Podskrajnik se je industrijska proizvodnja koncentrirala na eno

mesto, kar omogoča kvalitetnejše možnosti za stanovanjske površine v naseljih, novo razvojno možnost za podjetja, okolje in zaposlovanje.

Vlagatelj je bila občina Cerknica, ki je svojo vlogo oddala 12. januarja 2005. Z vso potrebno dokumentacijo, ki jo je pripravljala od leta 2002, so se prijavili na prvi razpisni rok Drugega javnega razpisa za prenovu, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con. Odgovorna oseba pri izvajanju pogodbe je bil župan Miroslav Levar, ki si je kot uspešen podjetnik pridobil dovolj izkušenj, da je bil primeren vodja projektne skupine. Občina Cerknica je spadala v regijo B, kar pomeni, da je bila pri obravnavanju projektov v skupini, za katero je bilo namenjeno najmanj 60 % razpoložljivih sredstev. Naziv projekta je bil Izgradnja javne in komunalne infrastrukture v poslovni coni Stara vojašnica Rakek.

Predvidena celotna vrednost projekta je bila 1.238.782.264,80 SIT (5.169.346,79 EUR), od tega naj bi bilo upravičenih stroškov 1.032.318.554,00 SIT (4.307.788,99 EUR), neupravičenih stroškov vključno z DDV pa 206.463.710,80 SIT (861.557,80 EUR). Občina je na razpisu zaprosila za 500.000.000,00 SIT (2.086.463,03 EUR), kar je 40,36 % vrednosti celotne investicije.

Količnik sedanje vrednosti neto denarnih tokov in sedanje vrednosti celotne vrednosti projekta je po planiranju znašal 1,09 in je bil tako manjši kot količnik 1,25, ki ga je določal razpis. Sofinanciranje je torej lahko preseglo 50 % vrednosti projekta, nobeno sofinanciranje pa ni smelo presegati 75 % upravičenih stroškov projekta. Občina Cerknica je 29. aprila 2005 s strani Agencije RS za regionalni razvoj prejela Sklep z dne 26. aprila 2005, v katerem so občini Cerknica za investicijo »Izgradnja javne in komunalne infrastrukture v poslovni coni Stara vojašnica Rakek« odobrili sofinanciranje v skupni višini do 500.000.000,00 SIT (2.086.463,03 EUR).

Projekt je pri ocenjevanju vlog zbral skupno 65 točk od 100 in se s tem uvrstil med pozitivno ocenjene projekte in na listo potencialnih projektov za sofinanciranje. Strokovna ocenjevalna skupina je potencialne projekte posredovala v pregled in oceno Programskemu svetu Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki je izdal pozitiven sklep k listi projektov.

Ministrstvo za finance je 8. junija 2005 izdalo soglasje k investiciji, ki se je financirala s proračuna Republike Slovenije in se je izplačala po izpolnitvi predpisanih pogojev. Projekt se je financiral do višine 500.000.000,00 SIT (2.086.463,03 EUR), ostala sredstva pa so bila zagotovljena iz občinskega proračuna. Tudi morebitne podražitve bi bile krite iz proračuna občine. Investicija je bila vključena v predlog rebalansa proračuna RS za leto 2005, ki ga je Vlada RS predložila v predlog in sprejem Državnemu zboru.

Pogodbo o sofinanciranju sta pogodbeni stranki, Agencija RS za regionalni razvoj in občina Cerknica podpisali septembra 2005. Z njo so določili še ostale pogodbene obveznosti in oblike zahtevka za financiranje, poročila o delu na projektu, finančnem poročilu in posredovanju dokazila o plačilih.

Pred izvedbo projekta se je zbral konzorcij dvanajstih potencialnih investitorjev, ki so podpisali tudi pisma o nameri, ki so bila priložena vlogi. Občina Cerknica je zemljišča poslovne cone (v

nadaljevanju PC) prodajala na javni dražbi. Zemljišča je v celoti kupilo podjetje TIM Laško d. d., ki do tedaj ni bilo v konzorciju. Kasneje so nekateri podjetniki iz konzorcija odkupili zemljišča od podjetja, del podjetij pa svojih načrtov ni realiziralo.

4.2 Namen projekta in aktivnosti pri izvajanja projekta

Širši namen projekta je bil zagotoviti razpoložljive, ugodne, lahko dostopne lokacije in poslovne prostore za podjetništvo in storitvene dejavnosti s sanacijo degradiranega urbanega območja. Po zaključku je tehnično infrastrukturo v upravljanje prevzelo Javno podjetje Komunala Cerknica. Razvojne funkcije zagotavljajo zunanji izvajalci, kot so Notranjski ekološki center Cerknica, Regionalna razvojna agencija Notranjsko-kraške regije, mreža podjetniških svetovalcev in razvojni oddelki podjetij, ki so prisotni v coni. Poslovna cona ima vse možnosti za sinergijo in vzdržnost projekta z možnostjo prestrukturiranja v ekološko kakovostne in storitveno usmerjene dejavnosti z vedno višjo stopnjo dodane vrednosti. Projekt ustvarja pozitivno podjetniško klimo med podjetniki in tudi pozitivna javna pričakovanja. Ustvarjajo se podjetniške povezave, ki se s pomočjo dobaviteljskih verig in kooperantov širijo tudi izven območja PC. Projekt omogoča ustvarjanje ravnovesja okoljskih, ekonomskih in socialnih potreb v lokalnem in regionalnem območju. Lega PC pa omogoča tudi hitre in direktne mednarodne povezave. Posebna dodana vrednost projekta pa je bila, da je bil prvi iz območja Notranjsko-kraške regije, ki se je prijavil na razpis strukturnih skladov.

Občina Cerknica je do oddaje vloge že pridobila prostorsko, projektno in investicijsko dokumentacijo ter upravna dovoljenja. Mednje spadajo Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana občine Cerknica (Ur.l. št. 51/96); Odlok o PUP za območje občine Cerknica; PGD, PZI »Poslovna cona Stara vojašnica Rakek«; Gradbeno dovoljenje 35102-28/2004; Analiza možnosti dolgoročnega in srednjeročnega družbenega razvoja v občini Cerknica (RRD d. o. o.) in Odlok o prostorskih sestavinah dolgoročnega in družbenega plana občine Cerknica.

Investicija v projekt se je začela 26. aprila 2005, z dnem, ko je bil izdan sklep s strani Agencija RS za regionalni razvoj, končala pa 30. novembra 2005. Sama izvedbena dela na projektu so potekala od 11. avgusta 2005 do 16. novembra 2005. Vse navedene aktivnosti pri projektu so se zaključile 30. novembra 2005. Faze in aktivnosti, ki so bile izvedene na projektu, so navedene v Tabeli 5.

Tabela 5: Aktivnosti pri izvajanju projekta Poslovne cone Stara vojašnica na Rakeku

FAZA PROJEKTA	AKTIVNOSTI ZNOTRAJ FAZE
PREDIZVEDBA	parcelacija in zemljiškoknjižno urejanje
IZVEDBENA DELA	rušitev in izdelava platoja
	izvedba cestnega omrežja
	sanitarna in meteorna kanalizacija črpalne naprave
	vodovodno in hidrantno omrežje
	javna razsvetljava
	transformatorska postaja s kablovodom
	nizkonapetostni razvod
	telekomunikacijsko omrežje
NADZOR IN INŽENIRING	nadzor in inženiring
	projekt izvedenih del
	projektno in finančno poročanje
	zasnova upravljanja cone

Vir: Projektna dokumentacija Občine Cerknica.

Potencialna tveganja sta projektu predstavljala neuspešna prijava na razpis in zamujanje pri pridobivanju sklepa od Ministrstva za finance, vendar so odgovorni pri projektu poskrbeli za ažurnost in kvalitetno vlogo, tako da so se tem nevarnostim uspešno izognili. Potencialne nevarnosti so bile še zakasnitve pri rušitvenih delih in izdelavi platoja, zamujanje pri posameznih infrastrukturnih investicijah ter zapleti pri prodaji.

4.3 Usklajenost projekta s splošnimi cilji ukrepa in s horizontalnimi politikami EPD

Pomembno je izpostaviti predvsem usklajenost projekta s **splošnimi cilji EPD** na področju prispevka k rasti dohodka, zaposlenosti in k uravnoveženemu regionalnemu razvoju, in sicer (Projektna dokumentacija Občine Cerknica, 2004):

- Prispevek k rasti dohodka: projekt je omogočil večjo ekonomsko aktivnost lokalnega in celotnega regionalnega okolja, kar lahko poveča BDP na prebivalca. Medsebojno sodelovanje podjetij pa lahko povzroči nastanek sinergij in posredno zmanjša stroške na enoto proizvoda in generiranje večjih dohodkov.
- Prispevek k povečanju zaposlenosti: s pritegnitvijo novih in obstoječih podjetij je na območju regije omogočena ohranitev in odpiranje novih delovnih mest v podjetjih in njihovih horizontalnih in vertikalnih verigah. Zaradi nižjih začetnih stroškov so podjetja imela možnost več sredstev vložiti v razvoj kadrov, njihovih kompetenc in opreme.
- Prispevek k uravnoveženemu regionalnemu razvoju: Notranjsko-kraška regija sodi med manj razvite slovenske regije in tudi med regije, ki nimajo pripravljenih dovolj razvojnih projektov. Projekt izgradnje cone z ustreznimi infrastrukturami, inovacijskimi in inovativnimi rešitvami zagotovo prispeva k uravnoveženemu regionalnem razvoju.

Projekt je zadovoljeval **splošne in specifične cilje 1. prednostne naloge**, saj naj bi prispeval k zmanjšanju razvojnega razkoraka med Slovenijo in EU. Projekt lahko z dobro podprto tehnološko in komunalno infrastrukturo vzpostavi podjetjem okolje in možnost za dvig

konkurenčnosti. Poleg tega bo projekt podjetjem pomagal pri odpravljanju administrativnih ovir in omogočil zagon novih podjetij v lokalnem in regionalnem okolju.

Usklajenost s **splošnimi cilji ukrepa 1.4.** se kaže s povečano stopnjo javnih naložb v infrastrukturo in storitve z neposrednim ekonomskim učinkom, ki jih je prinesel projekt. Prispeva tudi k razvoju infrastrukture, ki omogoča razvoj novih inovativnih podjetij v sodelovanju z mrežno podjetniško cono Notranjsko-kraške regije.

Specifični cilji ukrepa 1.4. so razvidni iz premagovanja pomanjkljivosti pri zagotavljanju ustreznih zemljišč za ekonomske dejavnosti, pri vzpostavitvi ustrezne IKT za ugodno poslovno okolje ter zagotavljanje razvoja javnega prometa, komunalne infrastrukture in storitev, ki podpirajo trajnostno mobilnost in lažji dostop do poslovnih con.

Za **horizontalno politiko** je pomembno, kako projekt vpliva na trajnostno prometno politiko: ali bo z investicijo zmanjšan hrup v strnjenih naseljih, ali se bodo zmanjševali CO₂ in toplogredni plini, kakšno bo reševanje problema gospodinjstev na področju čiščenja vode ter zagotavljanje enakih možnosti pri zaposlovanju za moške in ženske.

V okviru trajnostne prometne politike je bila stara infrastruktura odstranjena in zamenjana z novo infrastrukturo iz okolju prijaznih materialov in tehnologij. Novo zgrajena prometna infrastruktura ustreza najnovejšim okoljskim in transportnim standardom, poleg tega je PC zgrajena izven stanovanjskega naselja. Projekt uvaja novo povezavo na hitre prometne žile (avtocesta, železnica). Skozi projekt skušajo investitorje napeljati na uporabo železniškega prometa, ki je okolju prijaznejši oziroma v transportnih podjetniških povezavah opozarjajo na uporabo katalizatorjev.

Med območjem PC in stanovanjskim naseljem je predviden zeleni pas za zmanjševanje hrupa, z zagotavljanjem površin pa podjetnike spodbujajo, da se preselijo iz strnjenih naselij v PC, s čimer se bo zmanjšal hrup in izboljšal življenjski standard ljudi, ki živijo v bližini PC.

Investitorji so s strani občine spodbujani k uporabi alternativnih virov energije, npr. solarne energije in biomase. Notranjsko-kraška regija ima tudi to prednost, da je bogata z lesno biomaso, zato je to zagotovo najprimernejši način ogrevanja.

Čiščenje voda se je v novi PC okrepilo z novo črpalno napravo, odpadne vode pa odteka v javno kanalizacijsko omrežje, ki se postopno sanira tudi iz naslova sredstev, ki jih prispevajo posamezna podjetja preko nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

V novi PC je bilo predvidenih skupaj 500 delovnih mest, med katerimi naj bi bilo razmerje med moško in žensko kvoto približno enako. V dejavnostih izdelovanja malih elektromotorjev, kartonažni dejavnosti, tekstilni industriji in informacijski tehnologiji je poudarjena možnost zaposlovanja predvsem za ženske in tudi ljudi s posebnimi potrebami. Gradbeništvo, ravnanje z odpadki, avtoprevoznništvo in elektroinštalacije pa so dejavnosti, v katerih je večji poudarek na zaposlovanju moških.

Na podlagi teh argumentov je bil projekt s strani občine ocenjen s pozitivnimi učinki na okolje in prav tako pozitivnim mnenjem glede enakih možnosti pri zaposlovanju moških in žensk.

Projekt je dobil pozitivno oceno tudi pri ocenjevanju vpliva na informacijsko družbo, saj je v PC vzpostavljena ustrezna IKT infrastruktura, ki omogoča večji pretok informacij med podjetji in ostalimi ekonomskimi subjekti.

4.4 Finančna konstrukcija in poročanje o poteku projekta

Občina Cerknica je v letu 2005 sofinancirala 100 % neupravičenih stroškov projekta in 34,24 % upravičenih stroškov. Iz sredstev ESRR pa je pridobila 65,77 % za sofinanciranje upravičenih stroškov. Struktura sofinanciranja projekta PC Stara vojašnica na Rakeku je razvidna iz Tabele 6.

Tabela 6: Plan financiranja po strukturi sofinanciranja projekta (brez DDV)

Kategorije stroškov in vir financiranja	Znesek v SIT	Znesek v EUR	Delež sredstev (v %)
Neupravičeni stroški:	188.050.907,15	784.722,53	19,83
- Sofinanciranje iz ESRR	0	0	0
- Lastno sofinanciranje Občine Cerknica	188.050.907,15	784.722,53	19,83
Upravičeni stroški:	760.254.535,72	3.172.485,96	80,17
- Sofinanciranje iz ESRR	500.000.000,00	2.086.463,03	52,73
- Lastno sofinanciranje Občine Cerknica	260.254.535,72	1.086.022,93	27,44
Celotna vrednost investicije	948.305.442,87	3.957.208,49	100

Vir: Projektna dokumentacija Občine Cerknica.

Občina Cerknica se je v pogodbi z Agencijo RS za regionalni razvoj obvezala k poročanju, tako je svoj prvi zahtevek in poročila oddala 5. septembra 2005. Zahtevek za sofinanciranje je bil v višini 89.724.396,95 SIT (374.413,27 EUR). Sledilo je drugo poročilo 5. oktobra 2005 in zahtevek v višini 169.352.082,68 SIT (706.693,72 EUR). Tretji zahtevek za sofinanciranje in poročila je občina oddala 5. novembra 2005, v njem pa je zahtevala sofinanciranje v višini 190.987.054,34 SIT (796.974,86 EUR). Zadnje in četrto poročanje z zahtevkom v višini 69.686.705,94 SIT (290.797,47 EUR) je občina oddala 5. decembra 2005. Priložila je še dodaten seznam odstopanj s pojasnili, ki pa je zajemal spremembe materialov, dodatnih storitev ter opreme, za katere je bilo med gradnjo naknadno ugotovljeno, da so nujno potrebne za izvedbo projekta, ki bo dolgoročno vzdržen.

Količnik sedanje vrednosti neto denarnih tokov in sedanje vrednosti celotnega projekta je bil ob koncu investicije enak 1,107, kar kaže na dobro realizacijo in majhna odstopanja pri izvedbi projekta.

4.5 Kontrole s strani Ministrstva za gospodarstvo in ostale kontrole

S strani Ministrstva za gospodarstvo sta bili na Občini Cerknica opravljeni dve kontroli. Prva je bila izvedena 18. maja 2006. Takrat so bili pregledani postopki, ki izhajajo iz zakona o javnih naročilih v delu, kjer je zapisano, da je potrebno pridobiti tri ponudbe. Pregled finančne dokumentacije je obsegal pregled originalnih plačanih računov, ki jih je občina posredovala na ministrstvo. Kontrola je zajemala tudi pregled aktivnosti obveščanja in informiranja splošne javnosti, ki so bile izvedene v okviru projekta in so morale biti opremljene s posebnimi tablam in znaki EU in ESRR, enako je veljalo tudi za vsa vabila in dokumente v povezavi s projektom.

Druga kontrola, ki je potekala 22. februarja 2008, je obsegala pregled doseganja zastavljenih kazalnikov, pregled dokazil o prihodkih projekta in fotografiranje rezultatov investicije. Med kontrolo niso odkrili nobenih nepravilnosti, ki bi kazale na namerno in nezakonito porabo dodeljenih sredstev. Pri drugem pregledu projekta je kontrola ugotovila sledeče:

- prejemnik sredstev je imel od projekta 865 milijonov SIT (3.609.581,04 EUR) prihodkov, ti so nastali s prodajo zemljišč;
- dinamika črpanja sredstev in izvedbe del so v skladu s pogodбами potekale uspešno in po potrjenem terminskem planu, tako so bili doseženi tudi vsi indikatorji aktivnosti;
- kazalniki učinka za število novih delovnih mest niso bili doseženi, ker v PC ni obratovalo še nobeno podjetje, dve podjetji pa sta bili v fazi gradnje;
- prejemnik je prikazal 790.254.279,95 SIT (3.297.672,68 EUR) skupnih upravičenih stroškov, znesek upravičen s pogodbo je bil 760.254.535,72 SIT (3.172.485,96 EUR), financiranje in oddajanje zahtevkov pa je potekalo po planu;
- prejemnik je upošteval načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki ter s tem ravnal transparentno;
- ocenjevalna komisija je projekt glede finančnih aktivnosti ocenila kot učinkovit;
- končni prejemnik je o projektu obveščal javnost v medijih ter z ustrezno gradbeno tablo;
- gradbena in projektna dokumentacija je skladna s predvidenim, prav tako niso bile ugotovljene nepravilnosti pri postopkih javnih naročil.

Občina Cerknica je bila ocenjena, da postopa v skladu s pogodbenimi določili, vendar pa je, kot že omenjeno, obstajala možnost o neizpolnjevanju zavezujočih pogodbenih določil, in sicer zaradi potencialnega nedoseganja vseh zastavljenih ciljev oziroma indikatorjev v investicijskem delu projekta. Kot priporočilo je Ministrstvo za gospodarstvo svetovalo občini, da pristopi k aktivnostim na način, da bo projekt v pogodbenem roku dosegel zastavljene kazalce, ki so zavezujoči.

Glede na poročilo druge kontrole je bil na občino Cerknica s strani Ministrstva za gospodarstvo poslan dopis, da morajo glede nedoseganja ciljev poslati dodatna pojasnila in opredelitev, kdaj bi bili cilji lahko doseženi, in potrdila v primeru, da so cilji že doseženi. Občina je s pomočjo Notranjskega ekološkega centra konec maja 2008 zbrala podatke in v odgovor odposlala Letno poročilo o doseženih rezultatih uspešnosti projekta ter z njim potrdila, da so načrtovani rezultati že doseženi.

S strani revizorjev EU je bila 23. marca 2006 na občini opravljena kontrola, v kateri so bili preverjeni vsi postopki javnega naročanja.

Ministrstvo za finance je 16. maja 2007 za ESRR izvedlo preverjanje sistema delovanja upravljanja in nadzora na kraju samem, kjer je plačilni organ Ministrstvo za finance preveril ustreznost za potrebe certificiranja javnih upravičenih izdatkov Evropski komisiji. Pri sami kontroli ni bilo ugotovljenih neustreznosti pri projektu.

V okviru analize uspešnosti poslovnih con, ki so se financirale v okviru Enotnega programskega dokumenta, je bila na občini izvedena še ena kontrola, in sicer 24. aprila 2009 s strani Službe

Vlade RS za lokalno samoupravo. Pregledali so vso projektno dokumentacijo ter si ogledali investicijo na samem mestu. Tudi s strani te kontrole na izveden projekt ni bilo nobenih pripomb.

4.6 Doseženi rezultati projekta

V projektu so si prijavitelji zastavili določene cilje oziroma indikatorje uspešnosti projekta, ki naj bi jih dosegali po letih, kot je razvidno v spodnji Tabeli 7.

Tabela 7: Določitev merljivih indikatorjev po letih za projekt PC Stara vojašnica Rakek

Indikatorji uspešnosti	Izhodiščno stanje konec leta	Načrtovano stanje oz. pričakovane vrednosti konec leta					
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Št. novih delovnih mest	0	28	63	49	49	30	30
Št. novih razvojnih projektov v mreži investorjev na področju IKT	0	2	3	3	3	3	4
Št. novih razvojnih sodelovanj med podjetji v PC	0	4	4	4	5	5	5
Št. vavčerskih svetovanj za investorje v PC	0	6	10	14	18	20	20

Vir: Projektna dokumentacija Občine Cerknica.

Število delovnih mest naj bi se z leti povečevalo, in sicer do decembra 2006, ko naj bi se v PC zaposlilo 63 ljudi, leta 2007 naj bi se jih predvidoma zaposlilo manj, število novo zaposlenih oseb pa naj bi z leti padalo, saj naj bi se prosta delovna mesta počasi zapolnjevala. Število razvojnih projektov naj bi z leti naraščalo, prav tako tudi nova razvojna sodelovanja med podjetji. Povečevalo naj bi se tudi število vavčerskih svetovanj, ki jih nudi Notranjski ekološki center za investitorje v PC. To pomeni, da so investitorji lahko koristili storitve podjetniškega svetovanja in usposabljanja za potencialne podjetnike ter mikro, mala in srednja podjetja v fazi ustanavljanja ali delovanja, z namenom spodbuditi podjetnike h koriščenju zunanjih strokovnjakov, s pomočjo katerih lahko pridobijo dodatna znanja in sposobnost samostojnega reševanja problemov ali izkoriščanja podjetniških priložnosti.

Ker se je projekt zaključil leta 2008, je takratno doseganje ciljev najpomembnejše. Kazalci dosežkov po področjih so naslednji:

- do konca leta 2008 je bil zadan cilj zagotoviti skupno 189 novih delovnih mest, v poslovni coni pa je bilo do takrat zaposlenih 179, realizacija je bila pod zastavljenim ciljem, vendar so revizorji iz Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko ocenili, da je zadostno število 100 novih delovnih mest;

- na področju IKT je prijavitelj v prijavi predvideval 11 novih razvojnih projektov v mreži investitorjev; realizirali so jih ravno toliko, kot so jih načrtovali;
- novih razvojnih sodelovanj med podjetji v poslovni coni je bilo okvirno pričakovanih 17, do konca leta 2008 jih je bilo skupno 19, kar je ravno tako nad pričakovanimi rezultati;
- vavčerska svetovanja so bila realizirana po pričakovanih (48 svetovanj, kakor je bilo načrtovano).

Po končani investiciji je v PC zagotovljena oskrba s pitno vodo in energijo, poskrbljeno je za odvajanje odplak in odstranjevanje odpadkov, zgrajen je tudi dostop do javne ceste. Poskrbljeno je za čiščenje odpadnih voda, urejena je telekomunikacijska infrastruktura, položen je optični kabel, okrog in znotraj PC so urejene zelene površine. Po drugi strani PC nima ločene oskrbe z industrijsko vodo, v njej niso zgradili toplovoda in ni plinske instalacije.

PC Stara vojašnica Rakek je od mesta Postojna oddaljena 15 km, dostop do že zgrajene avtoceste pa je oddaljen 4,5 km. Lega PC je od železniške postaje Rakek oddaljena le 2 km, na tej postajici je zgrajen tudi industrijski tir. Mednarodno letališče je oddaljeno 62 km, pomorska luka Trst pa 72 km. Najbližji mednarodni mejni prehod s Hrvaško je Babno Polje, ki leži 33 km stran.

Poslovna cona ureja tako imenovano degradirano urbano območje, njena širitev pa je možna s širitvijo in združitvijo zemljišč in sosednje PC Podskrajnik. Cono upravlja konzorcij, ki združuje člane iz Javnega podjetja Komunala Cerknica, Notranjskega Ekološkega Centra, investitorje in zaposlene na občini.

Neposredni cilj investicije je bil komunalno opremljena poslovna cona »Stara vojašnica na Rakeku« in s tem oblikovanje ugodnih pogojev za potencialne investitorje. Doseženi so bili vsi fizični cilji projekta, za malenkost se je podaljšala dolžina meteorne kanalizacije, in sicer za 0,35 m, tako da skupno njena dolžina znaša 2245,35 m. Povečali so tudi pokritost primarnega in naročniškega omrežja iz 762 m na 2512 m. V poslovni coni je bilo 30. novembra 2009 210 novih delovnih mest, kar je sicer nekoliko pod pričakovanji investitorjev. Na manjše število delovnih mest od načrtovanih je v določeni meri vplivala tudi gospodarska kriza, kar pa v času prijave projekta ni bilo mogoče predvideti. Tega se zavedajo tudi na Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki je ob kontroli povedala, da projekt dosega njihova pričakovanja in je glede na dosežene rezultate eden izmed boljših projektov tega razpisa.

Celotna površina cone meri 10,582 ha, od tega je le 3,508 ha zasedenih. Po mnenju občine projekt kljub nedoseganju nekaterih ciljev pomembno vpliva na izpolnjevanje horizontalnih prednostnih nalog. Poslovna cona namreč deluje v korist informacijski družbi, trajnostnemu in regionalnemu razvoju ter enakim možnostim zaposlovanja.

Občina pri izvajanju aktivnosti v povezavi s projektom po zaključku pomoči ugotavlja znižano sposobnost investitorjev za izgradnjo objektov na lokacijah PC ter znižanje investiranja v nove tehnologije pri posameznih investitorjih, kar gre pripisati gospodarski krizi in trenutnemu dogajanju v ekonomskem okolju. Zaradi ugotovljenih sprememb občina preko podjetniškega centra spremlja podjetja, in njihovo delovanje ter svetuje glede razvojnih priložnosti preko Sveta

PC. V okviru projekta so izvedli izmenjavo izkušenj s Poslovno cono Škofljica. Sam projekt se bo nadalje spremljal do konca leta 2013, že sedaj pa lahko na podlagi predstavljenih rezultatov projekt kot celoto ocenimo za uspešen. Z izvedenim projektom je občina Cerknica poskrbela, da imajo obstoječi in bodoči podjetniki možnost lociranja podjetništva v primernem in hkrati razvojno potencialnem okolju.

SKLEP

Evropska unija skuša s pomočjo regionalne politike zmanjševati razlike med regijami. V ta namen so v obdobju 2000-2006 delovali štirje strukturni skladi in Kohezijski sklad, ki so omogočali doseganje teh ciljev. V novi finančni perspektivi 2007-2013 pa v okviru regionalne politike delujejo le še ESS, ESRR in Kohezijski sklad. Skupaj tvorijo instrumente regionalne politike, katerih cilj je odpraviti neenakosti med regijami in dvigniti konkurenčnost gospodarstva kot celote.

Evropski sklad za regionalni razvoj prispeva k zmanjševanju razlik v gospodarski in socialni razvitosti evropskih regij. Slovenija je v prvem obdobju črpanja sredstev spoznavala mehanizme pridobivanja sredstev in se še učila, vendar je napredek pri izkoriščanju sredstev skozi leta lepo viden. Iz sredstev ESSR v obdobju 2004-2006 je imela Slovenija skupno na razpolago 129 milijonov evrov, od tega je bilo posredovanih zahtevkov za 95,9 % vseh sredstev namenjenih temu skladu. V novi finančni perspektivi 2007-2013 pa je Slovenija skupno upravičena do 2.038 milijona evrov. Sredstev je v sedanjem obdobju na razpolago veliko več, koliko pa jih bomo dejansko uspeli pridobiti, je odvisno od kakovostnih projektov in uspešnosti v sistemu črpanja sredstev.

Znotraj ukrepa 1.4 Gospodarska infrastruktura in javne storitve v obdobju 2004-2006, je Ministrstvo za gospodarstvo oziroma v njegovem imenu Agencija RS za regionalni razvoj razpisala Drugi javni razpis za prenovo, modernizacijo ter izgradnjo infrastrukture v okviru poslovnih con. Razpis je bil namenjen vsem slovenskim občinam, ki so želele povečati obseg naložb v javno gospodarsko infrastrukturo. Občina Cerknica se je s projektom Poslovna cona Stara vojašnica na Rakeku prijavila na razpis in dobila odobritev vloge. Skupno je občina iz ESRR dobila sofinanciranih 500 mio SIT (2.086.463 EUR), kar je 65,77 % vseh upravičenih stroškov, za neupravičene stroške in preostali del upravičenih stroškov pa je morala odšteti še 448 mio SIT (1.870.745 EUR). Celotna uporabna površina cone danes meri 10,582 ha, zasedena pa je le tretjina površin. Število novih delovnih mest je nekoliko nižje od načrtovanega, nanj pa vsekakor vpliva gospodarska kriza, ki je niso predvideli. Trenutno stanje tako odseva negativne gospodarske trende, zato si v občini prizadevajo, da s pomočjo podpornih storitev Notranjskega ekološkega centra in s pomočjo Sveta PC svetujejo podjetjem in pomagajo pri premagovanju investicijskih in razvojnih projektov.

Stanje v PC Stara vojašnica na Rakeku v splošnem lahko ocenimo kot zadovoljivo, saj so doseženi ostali indikatorji uspešnosti projekta, in sicer o številu vavčerskih svetovanj v PC, številu novih razvojnih svetovanj med podjetji v PC in številu novih razvojnih projektov v mreži investitorjev na področju IKT. Projekt je bil med pomembnejšimi v Občini Cerknica, sredstva pridobljena iz Evropskega sklada za regionalni razvoj pa so pospešila investicijo in s tem

omogočila ugodno podjetniško okolje za domače in tuje investitorje ter pripomogla k razvoju Notranjsko-kraške regije.

LITERATURA IN VIRI

1. Bilič, E. (2004, 5. maj). Ministrstvo za gospodarstvo: Evropski sklad za regionalni razvoj. Najdeno 8. novembra 2009 na spletnem naslovu [http:// www.rec-lj.si/projekti/PPF2/predstavitev/predstavitev_ESSR.ppt](http://www.rec-lj.si/projekti/PPF2/predstavitev/predstavitev_ESSR.ppt)
2. Bučar, M., Karnar, P., Ciraj, A.M. & Kajnč, S. (2007). Strukturni skladi v Sloveniji – zadostno izkoriščen vir? (1. izdaja) Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
3. Drugi javni razpis za prenovo, modernizacijo ter izgradnjo javne in komunalne infrastrukture v okviru poslovnih con iz ukrepa 1.4. Enotnega programskega dokumenta Slovenije 2004-2006. (2004). Uradni list RS Št. 135/2004.
4. EU4JOURNALISTS (2010). Regionalna politika. Najdeno 17. maja 2010 na spletnem naslovu <http://www.eu4journalists.eu/index.php/dossiers/slovenian/C46/200/>
5. EUROPA Portal Evropske unije (2010, 5. maj). Dejavnosti Evropske unije – regionalna politika. Najdeno 10. decembra 2009 na spletnem naslovu http://europa.eu/pol/reg/index_sl.htm
6. EUROPA Portal Evropske unije (2007, 22. januar). General provisions on the Structural Funds – Regional Policy. Najdeno 20. junija 2010 na spletnem naslovu http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/l60014_en.htm
7. Evropska unija. (2006). Regionalna politika – Info regio. Najdeno 2. maja 2010 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2007/publications/memo_sl.pdf
8. Ferfila, B. (2007). Zbornik o Evropski uniji. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
9. Filipič, L., Verhovnik, J., Štern, B., & Zelenič, A. (2005). Pridobitev nepovratnih sredstev iz strukturnih skladov EU. Maribor: Založba Forum Media d.o.o.
10. Gospodarska zbornica Slovenije. (2005). Kohezijska politika EU v novem programskem obdobju (2007-2013). Najdeno 16. Maja 2010 na spletnem naslovu <http://www.gzs.si/slo/22728>
11. Interno gradivo SVLR. Ljubljana: Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.
12. Kirbiš, M., & Žagar, I. (2007). Črpanje sredstev iz strukturnih skladov in kohezijskega sklada v Sloveniji. Bančni vestnik, 56(12), 20-26.
13. Lajh, D. (2006). Evropeizacija in regionalizacija. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
14. Linsemenn, I., Meyer, C. & Wessels, W. (2007). Economic government of the EU. Great Britain.

15. Mihajlović.S. (2005, 28. november). V treh mesecih do potrebne infrastrukture. Finance, str. 40.
16. Ministrstvo za finance. (2007). Evropske zadeve - Naslednja finančna perspektiva proračuna EU (2007–2013.) Najdeno 1. maja 2010 na spletnem naslovu http://www.mf.gov.si/slov/medn_fin/proracun_EU_fin_perspektiva.htm
17. Mrak, M., Mrak, M., & Rant, V. (2004). Kohezijska politika Evropske unije. (1. izdaja) Ljubljana: COBISS.
18. Neznani avtor (2005, 31. januar). Slovenija – neto prejemnica ali plačnica? Delo. Najdeno 30.4.2010 na spletnem naslovu <http://www.delo.si/clanek/6458>
19. Neznani avtor (2006, 29. maj). Cona v Podskrajniku bo dobila sestro. Finance, str. 66 in 67.
20. Občina Cerknica (2004). Projektna dokumentacija (interno gradivo). Cerknica: Občina Cerknica.
21. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (2003, december). Enotni programski dokument RS 2004-2006. Najdeno 16.10.2009 na spletnem naslovu http://www.svlr.gov.si/fileadmin/svlr.gov.si/pageuploads/enotni_programski_dokument_rs_2004-2006.pdf
22. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (2008). Letno poročilo 2007 o izvajanju enotnega programskega dokumenta v programskem obdobju 2004-2006. Najdeno 19. decembra 2009 na spletnem naslovu http://www.euskladi.si/publikacije/letna_porocila/
23. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (b.l.). Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2004-2006. Najdeno 11. decembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2004-2006/>
24. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (b.l.). Programski dokumenti Slovenije za obdobje 2007-2013. Najdeno 10. decembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2007-2013/>
25. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (2008). Nacionalni strateški okvir 2007-2013. Najdeno 7. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.euskladi.si/publikacije/OP/2007-2013/download/NSRO2007-2013.pdf>
26. Služba vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko. (b.l.). Poročilo o črpanju evropskih sredstev v EU. Najdeno 7. novembra 2009 na spletnem naslovu http://www.euskladi.si/aktualno/komentar_slike.aspx
27. Tovarna podjetij. (2006). Pridobivanje nepovratnih sredstev EU. Najdeno 15. novembra 2009 na spletnem naslovu <http://www.tovarnapodjetij.org/docDir/NPI07%20EU%20sredstva.pdf>

28. Uredba Sveta (ES) št. 1260/1999 Uradni list evropskih skupnosti L 161/1.
29. Uredba Sveta (ES) št. 1698/2005. Uradni list L 277.
30. Uredba Sveta (ES) št. 1198/2006. Uradni list L 223.
31. Wostner, P. (2005). Kako do denarja EU. Ljubljana: GV založba.